

# Câteva momente din istoria turismului religios: pelerini români la Muntele Sinai (sec. X-XX). Reiterarea unei spiritualități de tip patristic\*

ADRIAN MARINESCU

*This study presents a general view on the pilgrimage undertaken over time to Sinai. Besides the existing knowledge regarding the period between the 14th and the 19th centuries, the evaluation of some recent discoveries in the southern part of the Danube, in Ravna, interpreted and presented by Rosina Kostova (Bulgaria), suggests the idea that there was an early pilgrimage to Saint Catherine's Monastery in the Christian Orient made by Romanian people. The late research brings to light not only the existence of an ethnic and social diversity in this Romanian pilgrimage to Sinai, but also an increasing imitation of the life on the Sinai Mount in the Romanian territories where we find the Small Sinai (in Bucegi), the Small Catherine (in Bucharest) and other places on the pilgrimage routes from Scythia Minor marked by pilgrims with graffiti (Basarabi, etc.) and having the same features with their corresponding places in the East.*

**Keywords:** Mount Sinai, pilgrimage, Basarabi (Murfatlar), the Small Sinai (Bucegi), the Small St. Catherine's Church (București), Romanian-Mount Sinai relationships

Cu toate că numai începând din secolul XVIII circulă în Țările Române *proschinitarii* (= ghiduri de pelerinaj) în variantă tipărită, atestând astfel și o dezvoltare a pelerinajului românesc la Locurile Sfinte, *locuitorii* ținuturilor de aici trebuie să-și fi arătat interesul (religios) pentru dezvoltarea unui turism de profil cu mult înainte de această dată<sup>1</sup>. Puținele mărturii

---

\* Problema pelerinajului românilor la Muntele Sinai este una delicată, motiv pentru care am încercat să realizăm în studiul de față o prezentare mai avansată, în sensul lărgirii înțelesului de pelerinaj propriu-zis. Întreg contextul relațiilor româno-sinaite are la bază, din punctul nostru de vedere, înainte de toate, un fundament teologic și creștin. Pelerinul sau călătorul (= turistul) la Sinai nu poate să nu fie marcat de „sfințenia” acestor locuri. În acest fel, simplul contact cu aceste ținuturi se transformă cu ușurință într-un act de devoțiune, nucleu al pelerinajului în general. Din aceste motive, am încercat să ținem cont și de intensa relație desfășurată de-a lungul timpului între Sinai și Țările Române, aceasta fiind o coordonată esențială a pelerinajului în general și un fapt care motivează, produce și ușurează îndreptarea maselor dintr-o zonă în alta. Studiul de față este rezultatul lărgirii și aprofundării unui capitol din teza noastră de doctorat (*Mănăstirea Sf. Ecaterina de la Muntele Sinai, centru de spiritualitate ortodoxă și legăturile ei cu Țările Române [secolele III–XXI]. Izvoare patristice, postpatristice și interpretări*, Iași 2004, p. 127-137), parte din materialul inclus aici fiind prezentat într-o formă foarte redusă și în articolul: „Călători români în Orient. Câteva momente din istoria turismului religios (secolele XVI–XX)”, prima parte în: *România Turistică*, apr. 2000, nr. 115-116, p. 7; și a doua parte în: *România Turistică*, 24 mai 2000, nr. 117-118, p. 10. Folosirea de către noi în titlul studiului a termenului de român este una generică. Pentru perioadele timpurii (până în secolul VI) ale istoriei noastre folosim în special numele de populație romanizată și pe cel de daco-romană.

<sup>1</sup> Spre exemplu, Dragoș, voievod al Maramureșului, vine la Constantinopol ca pelerin (1391)